

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ  
XXII НАУКОВОЇ  
КОНФЕРЕНЦІЇ  
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**Одеського державного  
екологічного університету**

**23 – 31 травня 2023 р.**

**ОДЕСА  
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**МАТЕРІАЛИ  
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ  
Одеського державного екологічного університету  
(23-31 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА  
Одеський державний екологічний університет  
2023**

<p><b>Приходько Н. О., аспірант 1-го року навчання</b>  Наукове керівництво: Шотова-Ніколенко Г.В., канд. філол. наук, доц., Хоменко І.А., канд. геогр. наук, доц.  <b>SYNOPTIC MECHANISMS OF THE ORIGIN AND MAINTENANCE OF THE MOST POWERFUL HEAT WAVES OVER THE TERRITORY OF UKRAINE</b></p>	217
<p align="center"><b>Секція «ОКЕАНОЛОГІЇ ТА МОРСЬКОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»</b></p>	219
<p><b>Торгонський А.В., аспірант</b>  Науковий керівник: Тучковенко Ю.С., д-р геогр. наук, професор  <b>ПРИРОДНІ ТА АНТРОПОГЕННІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВОД ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЧОРНОГО МОРЯ</b></p>	219
<p><b>Стратійчук О. В. маг. гр. МЗО-22</b>  Науковий керівник : Берлінський М.А., д-р геогр. наук, проф.  <b>ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНІ УМОВИ ГИРЛОВОЇ ЧАСТИНИ ДНІСТРА</b></p>	221
<p><b>Рибалко Є.С., маг. гр. МЗО-22</b>  Науковий керівник: Дерик О.В., старший викладач  <b>ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ РІЧОК АВСТРАЛІЇ БАСЕЙНУ КОРАЛОВОГО МОРЯ</b></p>	223
<p align="center"><b>Секція «ЕКОНОМІКИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»</b></p>	225
<p><b>Маковецька А. О., маг. гр. МЕД-22</b>  Науковий керівник: Губанова О. Р., д. екон. н., проф.  <b>СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА «СОНЯЧНОЇ ЕЛЕКТРИКИ» В КИТАЇ</b></p>	225
<p><b>Кіліян О.В., маг. гр. МЕД-22 (з/ф)</b>  Науковий керівник: Сербов М.Г., д.е.н., проф.  <b>ІНВЕСТИЦІЙНІ ДОМІНАНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНОЇ МОДЕЛІ СТАЛОГО УПРАВЛІННЯ ПРІСНОВОДНИМИ РЕСУРСАМИ РЕГІОНУ</b></p>	227
<p><b>Бучка А. В., асп. 1-го року навч.</b>  Науковий керівник: Губанова О. Р., д. екон. н., проф.  <b>АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ В СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ ЕЛЕКТРИЧНОГО ТА ЕЛЕКТРОННОГО ОБЛАДНАННЯ: ТЕМПИ УТВОРЕННЯ ТА РОЗПОДІЛЕННЯ В СВІТІ ТА УКРАЇНІ</b></p>	229

## **Секція «ОКЕАНОЛОГІЇ ТА МОРСЬКОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

**Торгонський А.В., аспірант**

Науковий керівник: Тучковенко Ю.С., д-р геогр. наук, професор

*Кафедра Океанології та морського природокористування*

*Одеський державний екологічний університет*

### **ПРИРОДНІ ТА АНТРОПОГЕННІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВОД ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЧОРНОГО МОРЯ**

Північно-західна частина Чорного моря (ПнЗЧМ), в цілому, та окремі її райони, включно з лиманами, займають особливе положення в Чорному морі. Враховуючи її відносну мілководність і, у зв'язку з цим, значну чутливість до впливу як природних (кліматичних), так і антропогенних чинників, дослідження змін їх гідрохімічного режиму в сучасних умовах є актуальним як з теоретичної, так і практичної точок зору.

До природних чинників, які значною мірою впливають на якість вод ПнЗЧМ, відносяться, насамперед, кліматичні зміни, що відбуваються в регіоні Азово-Чорноморського басейну. Вони зумовлюють зміни в характері та обсягах надходження річкових вод до ПнЗЧМ, температурного режиму, інтенсивності випаровування, частоти і обсягів атмосферних опадів, вітрового режиму, рівня моря, а також впливають на гідродинамічні характеристики морських вод та структуру водних мас. Зміни клімату значною мірою підвищують негативний антропогенного навантаження на морські екосистеми.

Найбільш критичними показниками погіршення екологічного стану морського середовища є інтенсифікація процесу евтрофування та прояв наслідків евтрофікації, значне забруднення морських екосистем токсичними та канцерогенними речовинами, мікробіологічне забруднення, зменшення біологічного різноманіття, скорочення обсягу природних ресурсів ПнЗЧМ і лиманів, включаючи запаси водних біоресурсів, зниження якості та доступності рекреаційних ресурсів, виникнення загроз здоров'ю населення [1].

До негативних наслідків евтрофікації відносяться розбалансування екосистемних процесів, бурхливе розмноження («цвітіння») планктонних водоростей, зниження прозорості води і пригнічення розвитку придонної рослинності, погіршення якості водного середовища для функціонування інших гідробіонтів аж до їх загибелі, розвиток гіпоксії у придонному шарі внаслідок розкладання органічної речовини мертвих рослин і тварин,

нестабільність функціонування екосистеми, її екологічного стану.

Особливо небезпечними чинниками антропогенного впливу на морські екосистеми є стаціонарні берегові антропогенні джерела забруднення, від яких надходять стічні води міст та суб'єктів господарювання, розташованих у прибережній захисній смузі морів. Очисна спроможність комунальних очисних споруд (в основному представлені двома ступенями очищення) приморських міст для сполук азоту і фосфору, як правило, не перевищує 40-60 %, тоді як для важких металів та стійких органічних сполук цей показник є набагато нижчим [2, 3]. Водночас багато районних центрів та міських населених пунктів, у яких є централізовані системи водовідведення, не мають міських очисних споруд та здійснюють скидання стічних вод до моря без будь-якого очищення.

У межах водоохоронної зони моря накопичено значну кількість твердих побутових і промислових відходів. Технологічна недосконалість облаштування звалищ призводить до забруднення поверхневих і підземних вод, створює загрозу погіршення санітарно-епідеміологічного стану та стану здоров'я населення, деградації рекреаційних ресурсів. Значне антропогенне навантаження під час літнього використання пляжних рекреаційних зон призводить до порушення природного, а також санітарно-гігієнічного стану прибережної зони моря та зниження її рекреаційно-оздоровчого потенціалу.

Внаслідок забруднення морського середовища, незбалансованого використання природних ресурсів, а також відсутності системи інтегрованого управління використанням природних ресурсів Азовського та Чорного морів Україна щороку втрачає (орієнтовно) до 2 млрд. гривень [1].

Для ефективної реалізації завдань Морської природоохоронної стратегії України необхідно кількісно оцінити внесок різних природних і антропогенних чинників у формування тих чи інших показників якості морських вод, оскільки це дозволить визначити можливості досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану вод різних акваторій ПнЗЧМ.

#### ***Список використаної літератури***

1. Морська природоохоронна стратегія України (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021р. №1240-р). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1240-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 24.03.2023).
2. Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю., Тучковенко О. А. Характеристика станцій біологічного очищення стічних вод міста Одеса як джерел біогенного забруднення морського середовища в сучасний період. *Український гідрометеорологічний журнал*, 2020, 25. С.127 - 135. <https://doi.org/10.31481/uhmj.25.2020.12>
3. Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю. Характеристика сбросов антропогенных источников загрязнения морских вод у побережья Одессы в современный период. *Вісник Одеського державного екологічного університету*, 2017, 22, С.5-13.